

Autor scenariusza: Anna Bzowska-Kierepka- nauczyciel mianowany

Przedmiot: język łaciński

Poziom nauczania: zakres podstawowy

Szkoła: XXIX Liceum Ogólnokształcące im.cc.mjra Hieronima Dekutowskiego ps.Zapora

Temat: Gajusz Waleriusz Katullus – poeta rzymski, neoteryk

Czas trwania: 30 minut

Cele ogólne: Czytanie nieskomplikowanych tekstów łacińskich, poznanie wybranych zjawisk z literatury oraz podstawowych faktów dotyczących życia i twórczości Gajusza Waleriusza Katullusa.

Cele operacyjne w odniesieniu do treści nauczania (wymagania szczegółowe z podstawy programowej):

Poziom wiadomości:

A Zapamiętanie wiadomości - uczeń:

- ✓ identyfikuje treść pieśni z jego autorem
- ✓ definiuje pojęcie neoteryzmu
- ✓ wylicza cechy charakterystyczne dla twórczości neoteryków
- ✓ podaje znaczenie następujących słów: amo, odi, otium, mundus, amicitia, poesia, amor

B Zrozumienie wiadomości – uczeń:

- ✓ rozróżnia formy fleksyjne rzeczowników i przymiotników regularnych deklinacji I i II
- ✓ rozpoznaje formy strony czynnej i biernej czasowników czterech koniugacji
- ✓ wyjaśnia sprzeczność, która pojawia się między słowami: odi et amo
- ✓ uzasadnia jak wielką rolę odgrywa miasto Rzym w aspekcie kulturowym

Poziom umiejętności:

C. Zastosowanie umiejętności w sytuacjach typowych – uczeń:

- ✓ czyta ze zrozumieniem bardzo proste teksty poetyckie
- ✓ określa związek zgody
- ✓ określa tematykę utworów Katullusa
- ✓ klasyfikuje rzeczowniki według deklinacji I i II
- ✓ znajduje w tekstach określone informacje

D. Zastosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych – uczeń

- ✓ analizuje proste zdania w języku łacińskim
- ✓ wyraża swoje opinie na temat twórczości Katullusa

Cele wychowawcze:

- ✓ kształtowanie postaw aktywnego uczestnictwa w zajęciach lekcyjnych
- ✓ rozwijanie wrażliwości estetycznej
- ✓ rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań z zakresu literatury i kultury
- ✓ kształtowanie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji

Metody: podająca i naprowadzająca, programowana z wykorzystaniem komputera, dyskusja

Formy: indywidualna, grupowa, zbiorowa.

Środki dydaktyczne:

S.Wilczyński, E.Pobiedzińska, A.Jaworska, *Porta Latina Novissima* PWN Warszawa 2012

Laptop, prezentacja multimedialna przygotowana przez nauczyciela – Gajusz Waleriusz

Katullus- poeta rzymski, neoteryk, <https://www.thinglink.com/video/1430324859744813057>

Internet- materiały ze stron internetowych użyte w prezentacji

- https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bakalovich_catullus.jpg
- <https://nenarazmara.wordpress.com/2016/03/06/catullus-poet-roman>
- <https://www.sciencephoto.com/media/776201/view/gaius-valerius-catullus-ancient-roman-poet>
- <https://pl.wikipedia.org/wiki/Katullus>
- [https://www.google.com/search?q=wypoczynek&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUK Ewjf5-3RwcPvAhVOiYsKHdbUD9cQ_AUoAXoECAsQAw&biw=1920&bih=966#imgrc=4h4zkJZYHndYoM&imgdii=jALiKuuuFyiTrM](https://www.google.com/search?q=wypoczynek&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjf5-3RwcPvAhVOiYsKHdbUD9cQ_AUoAXoECAsQAw&biw=1920&bih=966#imgrc=4h4zkJZYHndYoM&imgdii=jALiKuuuFyiTrM)
- https://www.praca.pl/poradniki/rynek-pracy/wypoczynek-polakow-ile-i-gdzie-wypoczywaja-polacy_pr-1419.html
- <https://pixabay.com/pl/illustrations/ziemi-zdj%C4%99cia-satelitarne-89148/>
- <http://magazyn.elubin.pl/przyjazn-najpiekniejsza-z-relacji/>
- <https://deon.pl/inteligentne-zycie/poradnia/jak-rozpoznać-prawdziwą-przyjazn-sprawdz,362788->
- [https://pieknoumyslu.com/poezja-pierwsza-pomoc-dla-duszy/-](https://pieknoumyslu.com/poezja-pierwsza-pomoc-dla-duszy/)
- <https://www.msfera.pl/dlaczego-milosc-umiera.html->
- <https://8tracks.com/thestrangegirl091200/catullus-love-songs>
- <https://www.youtube.com/watch?v=olhJGpaRVXU>
- https://www.youtube.com/watch?v=Jkn_G9X5uCc
- <https://www.copia-di-arte.com/a/poynter-sir-edward-john/lesbia-with-her-sparrow.html>
- <https://www.ancient-literature.com/catullus-7-translation.html>
- <https://pixels.com/featured/the-proposal-sir-lawrence-alma-tadema.html>
- <http://chinese.fansshare.com/gallery/photos/15760461/angelina-jolie-signed-movie/>
- https://www.youtube.com/watch?v=5BAyo_HsPvc
- Karty pracy stworzone przez nauczyciela

Kształtowane kompetencje kluczowe

Zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE z 2018r:

- ✓ Porozumiewanie się w języku ojczystym.
- ✓ Porozumiewanie się w języku obcym.
- ✓ Kompetencje informatyczne.
- ✓ Świadomość i ekspresja kulturalna.

I. Faza przygotowawcza

Powitanie uczniów i nauczycieli biorących udział w lekcji otwartej – *Salvete discipuli, discipulae et omnes magistrae*. Sprawdzenie listy obecności, wpisanie tematu lekcji do

dziennika, podanie tematu lekcji i jej celu (prezentacja multimedialna w aplikacji THINGLINK-Gaiusz Waleriusz Katullus- poeta rzymski, neoteryk <https://www.thinglink.com/video/1430324859744813057>). Nauczyciel mówi uczniom, że dzisiejsza lekcja będzie poświęcona poezji autorstwa Gajusza Waleriusza Katullusa, który tworzył swoje pieśni w I w p.n.e. w Rzymie. W trakcie swojego wstępu do lekcji nauczyciel udostępnia ekran swojego laptopa na którym widnieje obraz 360 stopni - Forum Cezara w Rzymie, który umożliwia nauczycielowi zabranie uczniów na wirtualną wycieczkę. Na powyższym obrazie zaznaczone jest 16 interaktywnych ikon.

II. Faza realizacyjna

Nauczyciel rozpoczyna swoją prezentację od pierwszej ikony na której znajduje się obraz Gajusza Waleriusza Katullusa, a następnie przedstawia jego sylwetkę podając datę i miejsce urodzenia, datę i miejsce jego śmierci. Nauczyciel zwraca również uwagę uczniów na to jakby mógł wyglądać Katullus gdyby żył w naszym ówczesnym świecie.

W następnej kolejności nauczyciel otwiera ikonę z literami B, C i opowiada uczniom do jakiej grupy poetów należał Katullus (neoterycy) i czym wyróżniała się ich twórczość. Podaje również trzy epitety w języku łacińskim które służyły do opisu naszego poety: poeta Romanus, poeta noster, poeta adulescens.

Zadanie 1: Nauczyciel prosi uczniów o określenie słowa poeta tzn. do której deklinacji należy wyraz i jakiego jest rodzaju. (zamieszczone na końcu scenariusza wraz z odpowiedziami)

Po chwili nauczyciel informuje uczniów o liczbie zachowanych utworów Katullusa i zwraca się z prośbą, żeby na podstawie wybranych przez niego zdjęć uczniowie przewidzieli jakiej tematyki możemy spodziewać się w jego utworach. Uczniowie przechodzą do **zadania 2.** (zamieszczone na końcu scenariusza wraz z odpowiedziami)

Nauczyciel odnosząc się do ostatniego obrazka podkreśla jak ważnym elementem w życiu każdego człowieka stanowi uczucie miłości i któremu to uczuciu nie oparł się nawet sam Katullus. Jego czułość i namiętność narodziły się w Rzymie i skierowane zostały do zameężnej kobiety o imieniu Clodia . Owa Clodia była żoną prominentnego polityka rzymskiego Clodiusa i w utworach Katullusa przybrała ona fałszywe imię Lesbii. **Zadanie 3** (zamieszczone na końcu scenariusza wraz z odpowiedziami). Uczniowie słuchają fragmentu piosenki Jamesa Blunta o głębokim uczuciu pojawiającym się pomiędzy dwojgiem ludzi i mają za zadanie znaleźć przymiotniki opisujące tą miłość.

Nauczyciel przedstawia uczniom tekst pierwszego utworu Katullusa: pieśń 85 – „Odi et amo.” Uczniowie próbują ćwiczyć metryczne czytanie wiersza. Uczniowie starają się zinterpretować wiersz. Uczniowie oglądają film z krótką interpretacją utworu „ Odi et Amo”. Uczniowie rozpoznają znaczenie niektórych słów: amo, odi, nescio, faciam, sentio.

Zadanie 4 (zamieszczone na końcu scenariusza wraz z odpowiedziami). Nauczyciel zaznajamia uczniów z drugim utworem Katullusa- pieśń 7. Uczniowie czytają pieśń 7 i starają się odpowiedzieć na pytanie do czego Katullus porównuje słowo pocałunek. **Zadanie 5** (zamieszczone na końcu scenariusza wraz z odpowiedziami). Nauczyciel po raz trzeci akcentuje wpływ życia osobistego Katullusa na jego twórczość, a w szczególności etap

rozstania ze swoją ukochaną Lesbią. Uczniowie czytają utwór 43 i oglądają jego interpretację na filmie. **Zadanie 6** (zamieszczone na końcu scenariusza wraz z odpowiedziami).

III. Podsumowanie lekcji

Uczniowie mają za zadanie dopisać jak najwięcej przymiotników do słowa : Femina. Jest to piękna kobieta przedstawiona na na ikonie numer 16. **Zadanie 7** (zamieszczone na końcu scenariusza wraz z odpowiedziami).

IV. Praca domowa

Uczniowie mają za zadanie namalować Clodię- Lesbię.- praca dla chętnych
Nauczyciel kieruje uprzejmą prośbą do uczniów aby stworzyli i napisali swoją własną definicję miłości .

KARTA PRACY

Zadanie 1: Określ do której deklinacji należy wyraz **poeta** i jakiego jest rodzaju.

.....
.....

ODPOWIEDZI

Zadanie 1: Wyraz poeta należy do deklinacji I, ale jest rodzaju męskiego- Wyjątek.

Zadanie 2: Do podanych wyrazów dodaj ich odpowiednie znaczenie, określ rodzaj i deklinację

- N. otium, -ii.....
- N. mundus, -i.....
- N. amicitia, -ae.....
- N. poesia, -ae.....
- N. amor, -oris.....

ODPOWIEDZI

Zadanie 2: N. otium, -ii- deklinacja II rodzaj nijaki - odpoczynek

- N. mundus, -i- deklinacja II rodzaj męski – świat
- N. amicitia, -ae – deklinacja I rodzaj żeński – przyjaźń
- N. poesia, -ae – deklinacja I rodzaj żeński – poezja
- N. amor, -oris – deklinacja III typ spółgłoskowy rodzaj męski- miłość

Zadanie 3: Wysłuchaj piosenki Jamesa Blunta „ You are beautiful” i znajdź przymiotniki określające miłość. Przetłumacz je na język łaciński.

My life is brillant

My life is pure

I saw an angel

Of that I'm sure

She smiled at me on the subway

She was with another man

But I won't lose no sleep on that

'Cause I've got a plan

You're **beautiful**

You're **beautiful**

You're **beautiful**. It's **true**

I Saw your face in a crowded place

And I don't know what to do

'Cause I will never be with you

Yes, she caught my eye

As we walked on by

She could see from my face

That I was

Fucking high

And I don't think that I will see her again

But we shared a moment that will

Last 'till the end

You're **beautiful**

You're **beautiful**

You're **beautiful**. It's **true**

I Saw your face in a crowded place

And I don't know what to do

' Cause I'll never be with you.

ODPOWIEDZI

Zadanie 3: Przymiotniki łacińskie określające słowo miłość: absolutus, absoluta, absolutum; pulcher, pulchra, pulchrum;; verus, vera, verum

Exercitatio 4: Przeczytaj pieśń 85 i podaj znaczenie następujących czasowników:

- Amo
- Odi
- Nescio
- Faciam
- Sentio

Określ osobę , liczbę , czas i stronę

Pieśń 85

„ Odi et amo. Quare id faciam fortasse requiris?

Nescio, sed fieri, sentio et excrucior.”

ODPOWIEDZI

Zadanie 4:

- Amo- 1 os. liczb. poj indicativus praesentis activi - kocham
- Odi- 1 os. liczby poj indicativus praesentis activi - nienawidzę
- Nescio – 1os.liczby poj indicativus praesentis activi – nie wiem
- Faciam – 1os.liczby poj indicativus futuri primi activi – robię/ czynię
- Sentio – 1 os.liczby poj indicativus praesentis activi - czuję

Zadanie 5: Przeczytaj pieśń 7 i odpowiedz na pytanie: **Ile pocałunków Katullus zamierza dać Lesbii ?**

Pieśń 7

„ Quaeris, quo mihi basiationes”

Quaeris, quot mihi basiationes
tuae, Lesbia, sint satis superque.

Quam magnus numerus Libyssae harenae

lasarpiciferis iacet Cyrenis
oraclum Iovis inter aestuosi
et Batti veteris sacrum sepulcrum;
aut quam sidera multa, cum tacet nox,
furtivos hominum vident amores;
tam te basia multa basiare
verano satis et super Catullo est,
quae nec pernumerare curiosi
possint nec mala fascinare lingua.

ODPOWIEDZI

Zadanie 5 : Katullus zamierza dać Lesbii tyle pocałunków ile jest na pustyni Libijskiej ziarenek piasku.- **Quam magnus numerus Libyssae harenae.**

Zadanie 6:

Uczniowie czytają wiersz numer 43 i tłumaczą na język polski cztery pierwsze wersy utworu dotyczące opisu Clodii –Lesbi.

**Salve, nec minimo puella naso
nec bello pede nec nigris ocellis
nec longis digitis nec ore sicco
nec sane nimis elegante lingua.**

Decoctoris amica Formiani,
ten provincia narrat esse bellam?

Tecum Lesbia nostra comparator?
O saeclum insapiens et infacetum!

ODPOWIEDZI

Zadanie 6: Witaj dziewczyno co nos masz niemały, niepiękne nogi i oczy nieczarne, palce niesmukłe, usta w ślinie całe, sposób mówienia niemiły, niezdarny.

Zadanie 7: Dopisz do słowa femina jak najwięcej przymiotników.

ODPOWIEDZI

Zadanie 7: femina docta, femina pulchra, femina Formosa